

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési Ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és Jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és Kiadóhivatal Árpád-utca 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyitlár soronként 60 fillér.

Érdekeink és az Emke.

— Létesítsünk székely egyetemet. —

Székelyudvarhely, márc. 28.

A bomlás processzusa semmit sem kimél a nap alatt. Ott üti fel hidra fejét, ahol nem számolnak a természet törvényével, emberek között a teremtő közvéleménnyel. Minél inkább megfeledekezünk ezekről, annál hamarabb és vehemensebbül áll be a széthullás, bomlás.

Az Emkét is utólrta a szélhűdés. Tegnap az egyik oldalán, ma az elnöki széknél, tehát a fején érte a hűdés, hi tudja, holnap nem-e arra ébredünk fel, hogy egész testében és ízében megüti a gutta ezt az erdélyi magyarság szupremációjáért vagy harcotot vívó egyesületünket.

A bomlás processzusa semmit sem kimél a nap alatt. Nem kimélte meg az Emkét se, pedig negyedfélmillió korona vagyonát őrzik hét pánczélos lakattal nemzeti bankjaink. Ezért lehetett volna kapni doktort is, orvosságot is, bábát is eleget. Ilyenkor aztán megindulnak a nyelvek és azt mondják, ezt mondják, így akarják, úgy akarják, van tele a levegő s megüti a közvéleményt a hagyományos nembánomság, s ennek aszisztenciája mellett foly le Erdély közművelődésügyi váltsága.

Megtörjük ezt a csendet. Nem mintha különböző propozíciókkal lépnénk elő s keres-

nők kivezető utat a torzsalkodásokból, mert hát e tekintetben teljesen azt a nézetet valljuk, ami tulajdonképpen a váltságot felidézte, t. i., hogy az a tenger vagyon oly gazdasági gyümölcsöző vállalatokba fektessék, mely a vagyon gyarapítása mellett az erdélyi magyarság gazdasági kulturáját emeli s a népnek nyugodalmasabb gazdasági helyzetet teremt, — igaz lévén mindenkor, hogy üres gyomornak étel kell, a többi majd csak menni fog valahogy, — hanem azért törjük meg a vajadás csendjét, hogy akkor, midőn az Emke egy nemzeti kérdéssel szemben megtagadja önmagát, végleg megtagadott ezzel minket székelyeket is.

Nem állítjuk, hogy nem tett a székelyekért az Emke. Volt idő, mikor a gazdasági és közművelődési ügy nyomorban fetrengett. Népünk pusztulása felett siralmakat zengett a sajtó, a székelység térvesztése megrázta az ország idegeit és megszólalt a kormány lelkiismerete is, meg az országé is. Nem maradt el az Emke. Dehogyan maradt. Megölelte a székely papokat, tanítókat és szerveztette az Emke dalosköröket, kiadván a jelszót: fiam csak énekeljete. Mikor koplalt a falu népe, jószágát leperzselt a tűz, gabonáját ferforgatta a forgószél, vagyonát elvitte az árvis, iskolájának, templomának kőfalát lemorsolta az idő vasfoga, akkor mérföldekre elhelyezett egy-egy 50—100 kötetnyi könyvtárt: olvassatok és művelődjete. Tehát dal-

kör és könyvtár voltak azon medicinák, melyek az analfabeta gazdálkodás gyógyítására voltak hivatva a Székelyföldön.

Nem is olyan régen, gróf Bethlen az erdélyi magyarság térvesztését igazolta szám-szerű adatokkal, mire nézve a statisztikai felülbírlás rendeltetett el. A statisztikai kimutatata, hogy gróf Bethlen számadatai ötszörösen kevesebbek a valósággnál, mert az utóbbi 10 év alatt 950—1140 magyar birtok 300—360.000 kat. hold terjedelemben és 150—180.000.000 K értékben ment át román és szász kézre. Ezen statisztikai kimutatást magáévá tette az Emke, de ahelyett, hogy a magyar nemzeti birtokpolitikának s vele a gazdasági kulturának első kaszavágását megtette volna a Dózsa-féle indítvány elfogadásával, — 10.000 K-t osztott ki 25—100 K összegben a tanítóknak az ifjusági egyletek, analfabeta tanfolyamok, dalkörök szervezésére, jutalmul. Ime tehát az Emke medicinája fontos nemzeti érdekeink védelmezésénél.

Mit szóljunk a székely viszonyokról tovább? Elhelyezte az Emke minden egyes vármegyében in illo tempore az ő választmányait. Itt is alakított Udvarhelyben a megbizta a fiókszerveket a tagok gyűjtésével. Mikor pedig én munkakör befejezést nyert, s a munkának meg kellett volna kezdődnie, néma csend ült a szervekre, mert a fenséges munkaprogram ott maradt az asztalfiókban. Szétoszlottak az apostolok, egy-kettő maradt

Az adósság.

— Alfred Capus. —

Franciaiból fordította: *Ferencz Tivadar.*

Valahányszor uzsorásról hallok beszélni, mindannyiszor Lebrun apóra gondolok. Ötvenéves ember volt, aki a régi katonára emlékezett; én én voltam utolsó adósa. Most visszavonultan él Normandiában, egy bérelt csinos birtokon, amelyet maga művel és újévkor, sohasem mulasztja el nekem megküldeni névjegyét egy pár üdvözlő serral.

Amikor megismerkedtem vele, a tőzsdére jártam, egy ügynök szolgálatában. Az üzlet pangott. Többben voltunk itt, de csupa kezdő és rosszul élünk. Felkerestem Lebrun apót egy körüti kávéházban, ajánlólevéllel. Két vagy három találkozás után, amely üzleti dolgoknak volt szentelve, pénz kölcsönzött nekem, ezekkel a szavakkal:

— Lemondtam a pénzkölcsönzéséről, de egy régi üzletársam ajánlata folytán és arczvonása is tetszik nekem... Arczismerő is vagyok... Aláírtam neki a váltót, azután folytatta beszédjét:

— Ha akar velem találkozni, mindennap itt találhat ottól hétig, kivéve vasár- és ünneppan.

Lejáratkor nem fizettem meg az összeget és hozzámmentem — mentegőznél.

— Előre tudtam, fiatal barátom, mondá nekem mosolyogva. Az ön korában sohasem fizet az ember lejáratkor. Ez egyszer nem szerzetek önnek kiadási költségeket, mert bizalmat keltő. Dolgozzék, csak dolgozzék rendületlenül!

— Mit kíván ön, kedves Lebrun uram? Nincs pénzem az üzlet megnyitására. Ilyenkor eladósodik az ember.

Figyelmesen reám nézett.

— Ne mondja! Kiismerem magam ebben. Azt hiszem, hogy ön komoly ember és egy szép napon zöld ágra vergődik. Hm! Szivesen kölcsönöznek önnek még pénz, ha biztos volnék, hogy dolgozni fog. De csakugyan dolgozik-e ön? Ettől függ minden.

Kézmozdulatommal minden kételyét olaszlattam.

— Jöjjön el tehát holnap még egyszer. Az éjjel tett megfontolása, reám nézve szemmel láthatólag kedvező volt, mert rendes idejében ott találtam törzsszertalanál. Meghívott egy játszma dominóra és végeztével egy korok összeget kölcsönzött aláírásomra.

A következő hónapok alatt ez a kis jelenet többször megismétlődött. Így Lebrun apótól többször fölvettem kölcsönt, amely egy szép összeget kitett. Beköszöntött az újév és miután rokonszenvet éreztem hitelezőm iránt, a hónap első napjainak egyikén felkerestem és újévi üdvözlőmet tolmácsoltam. Józsiával fogadott: mégis néhány megjegyzést tett:

— Lejáratkor rendszeren elmulasztotta tartozását törleszteni, fiatal barátom. Nem okoztam önnek kellemetlenséget, mert sajnálom. De az ördögbe! A dolog komoly, nagyon komoly. Követeléseim egyre nagyobbnak. Emlékezik-e, hogy mennyivel tartozik?

Egy összeget mondtam.
— Maga még az összeget sem tudja pontosan! Fiatal barátom, ez nem vall komolyságra. Kénytelen leszek önt beperelni. Szívesem nagyon kitértam előtte és kezdom sajnálni...

— Oh! Nem kételkedem jó szándékában, fiatal barátom, de jó akaratú, folytatta fejtegetését és szelidebb hurokat pegetett.

— Játsszunk egy játszma dominot, mondtam én, hogy mára terelem beszédjét.

Kisérlettel kudarcotot vallottam.

— Vagyonom fog kockán. Még egyszer hangoztatom, az összeg tulzot, különösen egy utolsó pénzügyi művelethez, mert nem akartam többet kölcsön adni... Végre...

Egy pár szót mormogott, azután egyszerre csak felszólt:

— Hol ebédel ma?
— Nagyon örülnék, ha velem ebédelne mondtam én.

— Tékozlás, tiszta tékozlás. Jöjjön inkább hozzám és együtt ebédelhet családommal.

Gépielen ismételtam:

— Családjával?
— Feleséggel, aki nagyon örülni fog, hogy önnel megismerkedhet. Sokszor emlegettem önt.

Vele mentem, gondolatokba merülve, vajjon milyen lehet Lebrun apó család tűzhelye. A magentai köruton lakott, a harmadik emeleten, egy nagyobb lakásban, amelynek kényelmes és csinos berendezése meglepett. A szobalány bevezetett a szalonba, amely egyszerűen de csinosan volt berendezve, minden feltűnés nélkül.

— Megyek feleségemért, üljön le.
Gondolkodtam: Lebrun mama nagyon eredeti asszony lehet! De amikor megpillantottam, megdöbbentem és megbántam együgyű gyantásomat.

Alig látszott harmincz évesnek; világos szőke haja volt, egyenes és finom orral és azzal a hajlékony testtartással, amely az első tekintetre elbájol. Félelem nélkül nyujtotta nekem kezét és tisztelőtlet éreztem Lebrun apó iránt, akinek oldalán csendesen és bizalmasan nevettem.

Barátságos hangulatban töltöttük el az időt. A loves után Lebrun apó tréfálni kezdett velem.

— Ki mondaná, hogy ez a fiu oly rossz nagaviseletű? Nos! Mit szoloz ehhez Czeczillám? Az asszony nyájasan rám tekintett.

belőlük, akik ma is várják adventjét a nemzeti misszióknak.

Nem csodálkozunk tehát, ha a bomlási processzus felütötte fejét s megindult a tisztító tűz áramlata. Lesz-e a székelységnek belőle haszna, a jó ég tudja, ha a tisztító tűz el nem pörzsöli az Emke azon elvét, hogy munkaköre csak a nemzetiségi vidékekre szorítkozik, a szinmagyar vidék, minő Udvarhely is, éljen meg a maga lábán. Legalább eddig így volt s ennek tudjuk be, hogy a székelységért, mint szinmagyar népert, az Emke eddig alig tett valamit.

Az Emkében támadt torzalkodás, mely visszaemlékeztet bennünket a vigasztalan multra, leccskéje kellene legyen a székelységnek s mivel kifejezett elve az Emkének, hogy szinmagyar vármegyékért nem hoz áldozatot, a székelységnek meg kellene teremtsék száz mintára a székelység egyetemét s ebbe összpontosítani a székelység területein működő mindenféle irányú kultur szervezeteket. Törvényhatósági határozatokkal 1%-os vármegyei pótdadó révén a székelység minden fia tagja lehet a székelység egyetemnek, a kultur szervezetek évi tagsági díjaikkal, nagyjaink alapítványokkal nevelhetnék az egyetem alapját, mely aztán tudjuk, hogy filléreinkből, ha lassan is, de annál biztosabban munkálni fogja a székelység kultur érdekeit.

A székelységnek az Emkéhez való viszonyából kiviláglik, hogy az ország ezen elsőrendű kultúregyesületének bomlásából reánk nézve kár nem, haszon csak abban az esetben háramolhatik, ha eddigi elvét az Emke feladja. Sajnáljuk a torzalkodást, de az irányváltozásnak, melyet a nemzeti érdekek követelnek, bárminő áron be kell következni, mert így remélhetjük, hogy az Emke a pusztuló székelységért is tenni fog valamit. Ha

pedig továbbra is érvényesül a régi álláspont, kénytelenek vagyunk küzdeni a kiválásért s a székelység egyetem szervezéseért, mely elvégre is tradícionális jogunk, örökségünk, sőt kötelességünk, ha egy dicsőséges multon a mi kezünkkel akarjuk a székelység tühetőbb jövőjét megteremteni.

Erre pedig okot nyújt, alkalmat ad nem az Emke torzalkodása, hanem ennek a szervezetnek, mellyel egyesülve óhajtottunk előbbre jutni, a székelységgel szemben való tartózkodó álláspontja.

BELFÖLD.

Az új adótörvény életbeléptetése.

Megbízható forrásból vesezük a hírt, hogy a Wekerle-kabinet részéről megalkotott s tavaly külön novellával megváltoztatott adótörvényt csak 1916 január elején fogják életbe léptetni. Eredetileg azt tervezték, hogy az adóreformot akkor léptetik életbe, ha az ország általános gazdasági helyzete javulni fog. A kormány azonban belátta, hogy a törvényt újabb változtatás nélkül nem lehet életbe léptetni s ezért újabb revíziókat fogja alávetni. Hogy azonban a törvény életbeléptésének határidejéről 1916. január elejét állapították meg, ennek oka az, hogy 1916-ban új képviselőválasztás lesz s a kormány számolva azzal, hogy új adótörvények rendszeren elégedetlenséget szoktak kelteni, eltolta a törvény életbeléptetésének terminusát, hogy az új választásra kedvezőtlen befolyást ne gyakorolhasson.

Reformálják a közigazgatást. A belügyminiszteriumban komolyan hozzálátanak a közigazgatás reformjára vonatkozó munkálatokhoz. Némethy Károly államtitkár, mielőtt szabadságra ment, magához kérte a miniszterium vármegyei, városi és községi főosztályának, valamint a kodifikáló osztályának vezetőit és utasításokat adott nekik az 1886. évi XXII. törvények reformá-

lására vonatkozó tervezet elkészítésére. Maga az államtitkár is, a reformot illető aktákat magához véve, egy hónapra elutazott, hogy a tervezeten zavartalanul dolgozhasson. A munka nagyszabású és hosszú előkészítést igényel. Ugy tervezik, hogy a tavasszal és a nyáron át elkészülhetnek a törvényjavaslatokkal és öszre a parlament elé kerülhet az egész nagy komplexum. A javaslatok keretében fogják különböző megállapítani az új városi szervezetet és megoldják a vidéki rendőrségnek államosításának kérdését.

Politikai jegyzetek.

— Az új ülészak. — Az urak dolga. — A miniszterelnök nyilatkozik. —

Székelység, márcz. 29.

Az országgyűlés új ülészaka május ötödikén nyílik meg. Ennek munkatervéről a kormányppárt egyik vezérémbere a következőket mondotta:

— Az új ülészak első napjai a megalakulással telnek el. Azután következik a különféle törvényjavaslatoknak a beterjesztése. Majd minden miniszternek akad egy-két sürgős elintéztet váró törvényjavaslata, jelentése, Nem lehetetlen, hogy elkészül addig a választójogi reformmal kapcsolatos javaslatok valamelyike s akkor ez is hamarosan sorra kerül. A kormányelőterjesztések bizottsági tárgyalatása végett a Ház tanácskozásai vagy két hétig szünetelnek s május huszadika táján kezdődik a plenárius ülésezés, a mely körülbelül egy hónapig tart. A sok számszerű resztancziát most már valószínűleg szintén napirendre tűzik. Hogy a delegációkkal hogyan lesznek, az még nincs eldöntve s ebben talán a külügyi helyzet játssza a legjelentősebb szerepet, a magyar kormány eddig azon volt, hogy a delegációs ülészak öszre maradjon.

Május ötödiktől az új házszabály érvényes és az érvényesülési is fog minden vonatkozásában. Az új házszabály a jegyzőkönyvi megrovást — a mit az obstrukciók alatt valóságos illuzóriusá tettek — pénzbírsággal párosítja, minden megrovás egyúttal száz korona bírságot jelent. A Házból való kitiltás se pusztá kényszer-

— Igaz-e uram?
Lebrun apó megkímélt a felelettől.
— Nagyon rosszul áll. Igereteit nem váltja be. Látom azt a pillanatot, amikor kénytelen lesz csepegni... Igyék tehat...

— Uram, nem kell hogy a dolog ide jusson. Dolgozni kell, mondta Lebrun mama kedves és ünneplés hangon.

— Hallgasson reá, fiatal barátom, ez jó tanács. Reá hallgattam és úgy éreztem magam mintha saját családomban lennék. Lebrun apó hasonlított egy nagybácsihoz, aki megpirongatja könnyelmű unokácskáját.

Egy pillanatra azt képzeltem, hogy egy fiatal nagynéninél vagyok, egy pompás helyzetben, amelyben minden finomabb érzékű ember feltalálja magát. Az ebéd végén, Lebrun apó odament feleségéhez és megcsókolta homlokát. Ez a körülmény emlékezetembe visszaidézte a mindennapi életet. Szemmel látható volt, hogy példás háztartásban éltek és egyszersem kaptam rajta őket, hogy csipő vagy valami kétértelmű szót váltottak volna egymással, ami oly gyakran fordul elő egyetlen koru házastársak között.

A következő héten ismét megjelentem náluk és Lebrun mama majdnem családiásan fogadott. Ami Lebrun apó illeti, már nem törődtem gyanus foglalkozásával és ő nekem csak mint egyszerű embernek tűnt fel, akinek a pénzeszerzésen túl nem terjed a látóhatára.

Azonnal kezdtem udvarolni nejeének, de tapintatosan és óvatosan, nem sok reményvel és inkább hogy mentegessem magam azért, hogy Lebrun apóval oly meghittágban vagyok. Semmi se bátorított fel erre és más okot nem tudok felhozni, mint fiatalkori hajlamomat. Udvarlásonomat kezdetben elcsépelel bókoknak és jelentéktelen dolgoknak tartotta; minden fáradozások ellenére, kézzszorításommal, amikor néha megjelentem vagy tőle távoztam, nem bírtam odajutni, hogy egy jelentős és gyors mosolyt tudtam volna kiero-szakolni ajakáról, amelyre büszke lehetnék.

Gyakran jött, amikor férje bennünket, néhány percze, egyedül hagyott, de feszélyezve voltam

és nem mertem ezt az időpontot kiaknázni egy határozott szerelmi vallomásra.

Végre, egyszer, érezve magam megalázva félelmemtől, magamba mondtam: „Mit kockázatok? Hogy Lebrun apó bezárja előlem háza ajtaját?” Férje egy ügyfelével a szomszéd szobában tárgyalt és gondosan maga után betette az ajtót. Az asszony a zongoránál ült: feléje hajoltam és megöletem a nyakát. Gondoltam hogy tiltakozni fog, de nem fordult hátra és lassan tovább zongorázott. Akkor átöletem derekát és megcsókoltam arcát. Lebrun apó hangját hallottuk, aki kikísérte üzletársát. Hebegve kérdeztem: „Mikor fogom önt ismét látni?” Az asszony erre felelt: „A legközelebbi napok egyikén, magához jövök.” Én sürgettem: „Jöjjön holnap.” És abban a pillanatban, amikor férje visszajött, az asszony suttyoga mondá: „Négy órákor.”

Ennek a sikeremnek könnyűsége azt a gondolatot keltette fel bennem, hogy nagyon ügyes voltam.

A kitűzött időben, csengettek az ajtómon. Azonnal kinyitottam: ő volt az. Bevezettem egy kis helyiségbe, amely hálószobám kiegészítő része volt és itt átkaroltam, anélkül hogy egy szót szóltam volna. Teljesen átengedte magát.

Ez egy ép olyan kedves szerető volt, mint amilyent csak kívánhat egy oly fiatal ember, aki a tözsdén van. Rendkívül pontos volt minden találkánál, különben pedig illedelmesen távol tartotta magát; tapasztalt nő volt és nyiltszívű. Sohasem keltett fel bennem sem szenvedélyt sem féltékenységet és az egész idő alatt, amíg szerelmi viszonyunk tartott, ő nekem mindig tetszett oda-ado majdnem testvéri szeretete miatt.

A második találkánktól kezdve, nyugtalan-kodni kezdett magánéletem miatt. Lakásomon több czélzzerűbb intézkedést tett és itt-ott rendet csinált. Amikor neki megvallottam, hogy előtte való estén játszottam vagy pedig némely dolgomat elhanyagoltam, kedves szemrehányást tett sőt egy ízben azt mondotta, miközben elpirult, hogy nagyon örülni fog, ha egyszer, semmivel sem fogok tartozni férjének. Megértettem ezt a

gyengéd czélzást és viszonyoztam: „En is” és felköttem magamban, hogy mennél előbb tegyek öleget kötelezettségemnek. Egyébiránt ő többször visszatért erre a tárgyra, de mindig nagyon tapintatosan és anélkül, hogy szégyenlennem kellett volna. Ellenkezőleg be kell vallanom, hogy ezek a kis jelenetek nagyon mulattattak engem, mert mindig óvatosan beszélt és dévát csinnyel.

És néha ez az asszony oly különös ktről-ményeket választott hogy nekem tanácsot adhasson a munkára és takarékoságra, hogy ajánlatai még sokáig maradtak meg emlékezetemben.

Hat hónap lefolyása után, akár az üzlet, amint mondani szokás, fellendült akár pedig tényleg többet dolgoztam: nemcsak Lebrun apót, hanem többi hitelezőimet is kielégítettem.

Cziczilia ennek nagyon örült.

Másnap reá, hogy férje nekem visszaadta kifizetett váltóimat, meglátogatott; kissé szomorú volt és gyengéden megölelt. — El kell válnunk, kedves barátom, mondá egyszerűen. Holnap elutazunk, én és férjem. Normandiába megyünk. Váratlanul elhatároztuk magunkat: férjem felhagy üzletével. Reménylom, hogy néha-néha hírt fog adni magáról.

Beláttam, hogy hiábavaló dolog lenne hozzáragaszkozni. Két órán át feljuttítottam a hat hónapot, amelyet oly barátságosan átélünk.

Azután, mielőtt eltávoztott egy egyszerű és utolsó csókot nyomott ajkamra, mintha a nevét odanyomta volna valami okmányra.

Emléke nem ment ki olyan gyorsan a fejem-ből, mint a közönséges szerelmi kalandok emléke. Különféle feltovést tettem magaviseletéről, úgy a saját mint Lebrun apó szempontjából. Már rossz hiszemű sőt rossz akaratú gyanu ébredt fel bennem. Végre arra a gondolatra jutottam, hogy Czicziliának nem volt semmi hátsó gondolata a mi viszonyunkban és amíg egyrészt udvarlójával onyolgett, másrészt férjének is érdekekben eljár: egy jó tulajdonság, amely a francia polgári osztály bizonyos asszonyaiak diszéria válik.

szabadságolás már, mert napi husz korona fizetésvisszatartással jár. És a kirekesztett képviselőt, valahányszor a kizáratás lejártá előtt az országgház épületébe, — tehát nem az ülésterembe, a hová be sem eresztik, hanem csak a folyosóra — belép, öt-hatszáz korona bírsággal sújtják. A most kizárt képviselőket a napi husz korona fizetéselvonás még nem sújtja, mert kirekesztésük a múlt ülészakban történt.

Ha a munkapártban meghasonlás nem támad, ez a kormány akadálytalanul végezheti vállalt politikai feladatait.

A politika elpibent az ünnepekre, de nem nyugszik a politikai gondolkodás és a politikai tervezgetés. Országsgaztörő számbaveszik az eddigi eredményt s mérlegelve az egyes jelenségek súlyát, levonják a konzekvenciát az egész politikai helyzet megítélésében és a jövőre vonatkozó kombinációkban. Hogyan lesz, miként lesz ezentúl, milyen képe lesz a parlamentnek a választójog meghozatala és a házszabály végleges revíziója után és minőnek alakul a kormány helyzete és a pártok viszonya ezután: ezek a kérdések foglalkoztatják a hivatásos politikusokat és egyáltalán mindazokat, a kik az ország ügyeit gondos figyelemmel kísérik.

Az utolsó események közül, a melyek végbementek, csodálatosképpen leginkább az a látogatás izgatja az embereket, a melyet Déry Zoltán tett Hédeváry Károly grófnál március tizenötödikén. A nyilvánosság már teljesen napirendre tért ezen a nevezetes látogatáson, a nagyközönység azonban nem tud eléggé álmélni és csodálkozni rajta.

A mi azonban megütöztetett — az a kettő. Az egyik az, hogy Déry elment Hédeváry grófhhoz, a nemzeti munkapárt elnökéhez politikai tárgyalás céljából. A másik az, hogy a nemzeti munkapárt elnöke fogadta el a célból Déryt, a kormányt és pártjának legélesebb, vádakban és becsmérlésben tobzódnó támadóját.

Mégis csak huoczut dolog az urak dolga... Az ellenzék folyton gazembernek, tolvajnak, megfizetett társaságnak minősíti a munkapártot vezérestől, mindentől. Folyton hirdetik és hangoztatják, hogy a munkapártnak kormányostól el kell pusztulnia a föld színéről. Mindazzal egyetemben, a mit alkottak. Déry egy szörnyű pört indít, a melynek során Déry védője, Vázeonyi Vilmos, egy példátlan kifakadásban becseltetnek nyilvánította az ellenzék, egyenkint és együttvéve, arra az esetre, ha akár a kormánnyal, akár a munkapárttal szóba áll. S mi jó vidék, a mikor mi azt hisszük, hogy itt csak az önzönvíz jöhet — nem, akkor Déry ur jön és Khuen ur fogadja.

Lukács László miniszterelnök egy hozzá intézett kérdésre a következőkben nyilatkozott az új helyzetről:

— A védtörvény és az azzal összefüggő törvények, nemkülönben a választójogi reformtörvény és számos más közhasznú, a tisztviselői karra és a jogszolgáltatás menelére kiváló fontossággal bíró törvények meghozatala, valamint a házszabályok módosítása után a munkapárt nagyfontosságú köteleességeket teljesített az ország iránt. Programjának ama lényeges részét, hogy a képviselőház munkaképességét helyre fogja állítani, szintén beváltotta. Hogy ez mennyi küzdelemben, türelemben, sőt önmegtartózkodásban került, annak az egész ország tanuja volt. Most azonban a dolgok egyidőre türethető egyenulyba vergődtek. Nem megrövésképpen, sőt tisztellel kell megemlékezni arról, hogy ezt az ellenzék ugyancsak kíméletlen eszközökkel küzdött ellenezni maga is érzi, a mikor álláspontjának fenntartása mellett nem ereszkedett olyan akcióba, a mi az ország közvéleményét újabb izgalomba ejtené, s ezáltal a békésebb helyzetet igaz ok nélkül felzavarná. Ily körülmények közt a kormánynak nincs oka, nem hogy zavaró momentumokat teremteni, de még ilyenre alkalmat adni sem. A parlamenti többségnek pedig nincs oka arra, hogy szükség nélkül gyakoroljon nyomást az ellenzékre. A mi oldalunk mindenki azon a véleményen van, hogy az országra nézve eme kedvező békésebb helyzetet minden oldalról kímélni kell és meg

kell várni, sőt reményelni is kell, hogy abból a parlamenti béke mintegy természetes fejlődéssel kialakuljon. Törvényhozási programunk különben úgy is általánosan ismeretes és nem hiszem, hogy abban e részben bármiféle akadályozó momentum volna.

KÖZIGAZGATÁS.

A tisztviselők és a közgyűlések. A belügyminiszter egyik közelebről kelt leiratában azt az elvi kijelentést tette, hogy az 1886. évi XXI. t.-cz. 51. §-a midőn az ott felsorolt tisztviselőknak a vármegyei közgyűlésekben ülési és szavazati jogot biztosított, egyúttal a jogosítvány által rájuk hárította a közgyűléseken való megjelenés kötelezettségét is. Ugyanis az illető miniszteri leirat álláspontja az, hogy az ilyen természetű közjogi jogosítványok azzal az erkölcsi kötelezettséggel járnak, hogy a jogosított éljen is a jogával. A miniszteri leirat értelmében most Dr. Paál Árpád főjegyző az érdekelte tisztviselőkkel közli, hogy a miniszteri álláspontját tartsaák figyelemben.

A vizek megfertőzése ellen. A vízjogról szóló 1885. évi XXIII. t.-cz. 24. §-ában a vizeknek ártalmas anyagokkal való megfertőzése határozottan tiltja. Igen sok esetben előfordul mégis, hogy az ipari üzlettelepekről eredő szennyvizeket tisztítás nélkül becsatolják az élővízfolyásokba és így azok vizét megfertőzik. A vizeknek így módon való beszennyezése nemcsak a közegészségügyi, az állategészségügyi és a halászati érdekek súlyos sérelmével jár, hanem károsan érinti azokat az ipari vállalatokat is, a melyek üzemükhöz szennyvizet, tiszta vizet igényelnek.

A jelzett visszasságok elkerülése érdekében most a kereskedelemügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy a vízjogi hatóságok beavatkozását igénylő üzlettelepekre vonatkozó telepengedélyezési tárgyalásra az elsőfokú iparhatóság az illető kulturmérnöki hivatalt és a m. kir. háléltani és szennyvizeztisztító kiserületi állomást minden esetben meg hívja, továbbá, hogy az ilyen tárgyalás hozott és a vízjogi érdekeket érintő elsőfokú iparhatósági határozatok az eljárásban résztvevő kulturmérnöki hivatalnak, illetve a háléltani és szennyvizeztisztító kiserületi állomásnak megküldessenek.

Egyben, tekintettel arra, hogy az iparhatósági telepen engedély megadásával az 1884. évi XVII. t.-cz. 27. és következő §-ának rendelkezéseire képest a közteltek megóvándók, tekintettel továbbá arra, hogy az illető üzlettelepek felállításánál felmerülő vízjogi kérdések rendezése a közteltek megóvása szempontjából elkerülhetetlenül szükséges: figyelmezteti az elsőfokú iparhatóságokat, hogy mindazokban az esetekben, a midőn az előbb megnevezett szakközlegek az iparhatósági telepengedély megadása ellen olyan okokból tesznek ellenvetéseket, a mely okok mérlegelése érdemileg a vízjogi hatóságok hatáskörébe tartozik, az iparhatósági telepengedély csak annak a feltételnek kikötése mellett adandó meg, hogy a folyamodó az üzlettelep tényleges beállítását előtti jogérvényes vízhasználati engedélyt tartozik szerezni.

Hivatalos órák a megyénél. A törvényhatósági közgyűlés 1912. évi 2952. sz. határozata értelmében április hó elsőjélt kezdve szeptember hó 15-ikéig az alispáni és a vármegyei *arvasági* hivatalokban délelőtt 7 órától déli 1 óráig fog tartani a hivatali munkaidő. A délutáni órákban ez idő alatt a tisztviselők és kezelők közül csak egy-egy napos fog szolgálatot teljesíteni.

Új postaügynökség. A kolozsvári posta-és táv. igazgatóság felkért a következő sorok közlésére: Az Udvarhelyvármegyei *Szederjes község* engedélyezett postai ügynökség működését 1913. évi április hó 1-én megkezdi. Nevezett ügynökség kézbesítő köre Szederjes községre terjed ki; ellenőrzés és leszámolás tekintetében a héjjasfalvai posta (táv.) hivatalhoz tartozik és forgalmát a székelyderzei vesuti állomáson átvonuló Budapest—Brassó 15 és Brassó—Budapest 16 sz. kalauzpostákhoz csatlakozólag berendezendő, naponként kétszer közlekedő gyalogkúlduncz-járat bonyolítja le.

HIREK.

Székelyudvarhely, márcs. 30.

Létesítsünk megyei szegényalapot.

— Egy igen fontos indítvány. —

Széles ez országban legrendezelenebb úgy a szegények ügye. És széles ez országban még a leggazdagabb vidékeken is felsajog annak a tudata, hogy az önkölköddő és nyomorgó embertársaink során valami intézményes segítséggel kell könnyíteni. Mert a mai állapotok szerint szegény szegények ellátója csak az esetleges könyörület, a társadalomnak néha-néha fölértő jótékonyága, s a templomok áhitatából összegyűlt állérek összege. Egyedül a szegények gyógyítható betegségeinek ingyenes gyógykezelését biztosítja az országos betegápolási pénzalap, de a munkaképtelen, nyomorék és gyógyíthatatlan szegények egész életéről már nincs ilyen szervezett gondoskodás.

Ami az egész országban ilyen sajnálatos hiányosság, azt *Udvarhelymegye* még fokozottabban érzi. A közégi törvény ugyan hatósági munkává tette a szegényügy ellátását, s a községek és városok közigazgatási teendői közé sorozta ezt, de a hatóságok mégis kötött kézzel állanak egy egy rájuk szoruló szegény mellett. Nincs mód az anyagiakban, hogy segítség felől rendelkezessenek. A leginkább szociális probléma tehát itt nálunk is megoldhatatlanul marad, mert amit az egyes községek a maguk apró szegényalapjaiból adhatnak, azzal szinte semmit sem onyhul a rájuk szoruló koldus szegénység.

Udvarhelymegye közönsege nemcsak érezte ezt a fájó szükségét, de rögtön gondolkozott is róla, hogy mint lehetne rajta valami folytonosabb erejű, hathatósabb és egyetemesebb intézkedéssel segíteni. Úgy jöttek rá még ezelőtt 10 évvel a megyei szegényház gondolatára, melyet a megyebeli községek szegényalapjainak egyesítésével gondoltak létrehozhatónak. A szegényalapok azonban: többi közt a Székelyegyleti Takarékpénztár bukása miatt is lényegesen megcsökkentek, s mai napig is összeségükben csak 100 ezer K. értékre mennek. Ennyiből szegényházat, egy egész megyének valót, még nem lehet építeni. Ahhoz legalább egy félmillió kell.

Szinte kilátástalan távlatba nézünk, ha ezeket mind elgondoljuk. Szinte elképzelhetetlen, hogy mi félmilliót töltek tudjunk összegyűjteni, aminek csak annyi hasznát vegyük, hogy könyvet töltsünk vele, s kétségbeesett kenyérgondokat osztalassunk széjjel. Nem praktikus czél ez, nincs üzleti haszna; hát hogyan ölünk el ennyi vagyonrészt ilyen jövedelmetlenségbe? S mégis, mégis össze lehetne gyűjteni azt a tőkét minden különösebb megerőltetés nélkül.

A kilátástalanság is, az impraktikusosság emlegetése is rögtön megszűnik, ha utánna számolunk, hogy a megye lakossága reuszeretlenül, hatástalanul mennyit költelezik jótékonyági czímén. Ne számítsuk azt, hogy jótékonyág okából mulatságokra mennyit ad; csak úgy nagyjában az állapotuk meg, hogy tisztán jótékonyági czélokra mennyit fordít? A megye 120 ezer lakosából csak 60 ezret vegyünk ilyen adakozónak, s azok közül is egy-egy ember adakozásának évi összegét csak öt koronára tegyük átlagosan. Akkor is 300 ezer koronát kapunk. Vajjon ha csak ez az összeg is mind egy tőke-központba gyűlne össze, s ott az egyes községek szegényeinek pénzbeli igénye szerint abból az egyes községeknek csak 200 ezret felosztanának; s a megmaradt 100 ezret pedig további tőkeképzésre fordítanák, nem összejönne-e öt esztendő alatt a félmillió tőke? No lám, hogy könnyen összejöhetne! Öt esztendő múlva pedig ugyan ilyen módszerrel nem lehetne-e a megye jótékonyágát úgy szervezni, hogy egyetlen hatalmas pénzalap felé irányuljon mindenki az adakozó hajlama, s így az alamizsna állérekből ne csak a nyomorék, a munkaképtelen szegényeket tudják segíyezni, hanem a megyére rábármó

szociális feladatokat is tudjuk teljesíteni? Bizony ezt meg lehetne csinálni.

Csak a szervezés a fő dolog; az egy központ felé való megszokás beidegzése. Ha van egy mulatság, ám fordítsák annak a felelősséget külön jótékonykodásra. De másik felét adják alapítványként a megye közös szegényalapjába. Ha vannak jótékony egyletek és intézmények, ám adják oda felelősüket momentán határu alamizsnákra, de másik felét juttassák el az állandó jövedés lehetőségébe. Necsak egy könnyet igyekezzenek letörölni, hanem minden könnyet.

Értsük meg ezt és szervezzük jótékonyaságunkat. Álljanak a szervezés élére a hatóságok, a tekintélyek, a város és a falu vezetői, a társadalmi egyletek, s mindenki más, akinek csak egy emberre is van hatása. Szervezzük meg a megye központi szegényalapját, hogy végleg rendbehozzuk a mi szegényeink ügyét.

A korlátolt italmérési engedélyek.

— Vagy korcsma, vagy kereskedés. —

Kereskedői körökben legutóbb híre járt, hogy a pénzügyi kormány a kereskedőknek korlátolt pálinkamérési jogát, melyet nekik az 1899: t. c. cikk biztosít, egyszerűen konfiskálni akarja. A „Magyar Kereskedők Lapja” ebben az ügyben tudakozódott a pénzügyminiszterium italmérési osztályában, ahol a következő felvilágosításokat nyerte:

— Arról szó sincs, hogy a pénzügyminiszteriumban rendellet vagy törvényjavaslat készült-e a korlátolt italmérési engedélyek eltörlése tárgyában. Az igaz, hogy még Wekerle pénzügyminisztersége idején, 1907-ben, rendellet ment a pénzügyigazgatóságokhoz, mely meghagyta nekik, hogy a korlátolt italmérési engedélyek számát lehetőleg csökkentésük. Azóta a pénzügyi igazgatás ezt a csökkentési tendenciát követi és például 5000 lakosnál kevesebbet számláló községekben csak kávéházaknak ad korlátolt italmérési engedélyt, de szatócsoknak vagy fűszerkereskedőknek már nem. A vendéglők és korcsmárosok legutóbbi kongresszusára a pénzügyi kormányhoz panaszos felterjesztést intézett, melyben a kereskedőknek adott korlátolt italmérési engedélyek eltörlését kéri. Ezek a kereskedők, akiknek az italmérés csak melléküzletük nagy konkurrenciát csinálnak a vendéglőknek és korcsmárosoknak, akik pedig sokkal nagyobb illetéket fizetnek. Ugyisint több törvényhatóság is felterjesztést intézett a kormányhoz az iránt, hogy a kereskedőknek korlátolt italmérési engedély ne adassék. Igen sok esetben ugyanis a cséledők, kocsiok, szőlők stb. amidőn a kereskedőnél vásárolnak ott leisszák magukat. A kereskedő eleinte ingyen kínálja őket pálinkával, később rászoknak és aztán már pénzért vásárolnak. Ezek a viszonyok arra indították a pénzügyi kormányt, hogy közegeiket a korlátolt italmérési engedélyek csökkentésére utasítsa. Ezen engedélyek konfiskálásáról azonban szó sincs...

A régi jogok respektáltak, ellenben azt megteszi a pénzügyi kormány, hogy sok esetben egy olyan üzlet új tulajdonosának, melynek azelőtt volt ilyen engedély, új engedélyt nem ad. Egyáltalában a pénzügyi kormány az az elve, hogy a kereskedőknek, akiknek az italmérés csak melléküzlet, csak ott adassék italmérési engedély, ahol az feltétlenül szükségesnek mutatkozik, ezzel pedig megfosztja egy bizonyos jövedelemtől a kereskedőket, akik pedig a legjobb adóalanyok, ami nem lehet állami reason.

Bernády főispán körüti. A nemzeti munkapárt kormányának a székely gazdasági érdekek istápolására történt jelentős intézkedéseinek, az iparfejlesztési miniszteri bizottságnak vezetője **Bernády György főispán**, mint jelentettük, — Székelyföldön tanulmányutat tesz. Amint ismeretes, Bernády nem adott programot a miniszteri bizottság illetve kirendeltéig teendőiről, hanem működésének megkezdése előtt a viszonyok teljes, személyes megismerését óhajtotta a ez Csik, Háromszék, Udvarhelymegyeire terjedő körut ózálja. Értesülésünk szerint Bernády a nyáron újból hosszabb autoturát tesz a Székelyföldön. Bernády e hét keddjén indult el, első állomása Györgyó-szentmiklós, onnan Csikszere. Folyó hó 29-én

és 30-án Sepsiszentgyörgyön lesz, 31-én pedig Kézdivásárhelyre utazik, míg **Székelyudvarhelyre** április hó 3-án érkezik. Dr. Bernádyt székelyföldi körútján a viszonyokat kitűnően ismerő Róna Sándor magyar királyi állami iparfelügyelő fogja elkísérni, de Bernádyval együtt utazott Csikba Köllő Ignác alispán is. Az egyes vármegyék iparfejlesztő bizottságai a miniszteri biztos ottléte alatt ülésezni fognak s mindenhol hivatalos fogadtatással várják a miniszteri biztost.

Husvét.

A feltámadás ünnepe napsugaras verőfényt, a tavasz mosolygó derűjét s jóleső érzést, nyugalmat és reményiséget árasztott szerte. Az evangélium szerint ugyan husvét reggelén támadt fel Krisztus, de a katolikus egyház a feltámadást már nagyszombat estéjén ünnepeli és így harangzúgással és hallelujával megy át ez a mi világunk a husvétba, a tavasz ünnepébe, mely rügyező ágával a szabadba csalta az embereket s így sétálók és kirándulók mulatságaitól volt hangos minden közeli határ.

Első napján délelőtt ájtatos hivatok voltak megtelve a templomok, ezt megelőzőleg pedig lezajlott a határkerülés, ez az udvarhelyi speciálitás, melynek megtekintésére hajdanta az idegenek messze földről eljöttek. De hát vezendőbe mennek lassan-lassan a szép régi szokások; minden évben lepatogzik róluk egy-kettő. Addig szidták jobbról-balról és neveztek barbár ősi szokásnak ezt az ugynevezett határkerülést, hogy ma már elveszítette minden színességét, változatosságát, egyhangúvá, színtelenné, modernné lett az is.

Hej, pedig de nagy mulatság is volt. Husvét nagyszombatján eldúgták a határban a fából való Jézust, hogy másnap, első napján, megke-ressék, s nagy ünnepi pompával, öröm lövöldözések és szép, megható ének szóval hazahozzák. Hát az idén is kivitték előző nap a határba, baha is hozták husvét vasárnapján, azonban hiányzott valami abból a régi meleg ünnepből. Talán tömeg nem volt, talán a jó öreg határkerülők hiányoztak, talán a karabélyok nem szűnő ropogása maradt el, kétségtelen az, hogy hiányzott valami, a mi régen olyan megkapóvá tette ezt az ünnepi felvonulást, a mi után már hetekkel korábban sóvárogunk és a miért tulajdonképpen az egész husvétot vártuk. Elvitte őket a kornak az ugynevezett haladása, eltemette a szegénység, ez a gyilkosa az élet minden pozitív-sének. Bezzeg nem szólt most a fegyver, nem toporzékoltak a banderium lovai, egyhangulag, nagy csöndben jött a kicsiny csapat...

És olyan lett másodnapja is. Hiában süttött a tavasi verőfény és ébresztett melegeit a szívekben, ennek a napnak is elveszett a poézise. Mi, jó öreg legények, pedig ebbe csak nem tudunk belenyugodni. Husvét óntözés: óntözés és tojás nélkül — valóban szánandó tíres modernség. Milyen szép is volt az. Mentünk sorra a lányos házakhoz, vittük magunkkal az illatos vizet s miután megóntóztuk a mamát s a leányokat, szépen helyet foglaltunk, kaptunk piros tojást, ittunk áldomást, sőt virág is került a mellre. Most... most is elmennek az igaz a fiatal urak a lányos házakhoz, ismerős helyekre, azonban az óntözés helyett jobbkezüknél szerencsétlen hüvelyk ujját rázzák a szegény leányok felé, ezzel imitálva az óntözést. Istenem, milyen groteszk figurák... De nem is kapnak aztán sem piros tojást, sem pedig virágot, hanem ihatnak alkoholt annyit, a meennyit csak megbírnak, sőt többet is.

Szóval megváltozott a husvétunk; semmi sem maradt meg az emberekben a szép husvét-i szokásokból, csak az a vágy, hogy vajha utazni lehetne valahol messze-messze ebben a szép tavasi időben. Ez pedig azt is jelentheti, hogy az emberek nem kívánják egymást látni...

Eljegyzés. Kovács Erzeiket eljegyezte Orbán Ferencz.

Ismeretterjesztő előadások. A népművelési egyesület elnöksége a hó első felében köldötte szét az ismeretterjesztő előadások beszámoló ivateit. A beszámoló ivatek igen győres érkeznek vissza az elnökséghez. Tekintettel arra, hogy a beérkezett beszámoló ivatekból az elnökségnek statisztikai kimutatásokat kell készítenie s az ezzel járó munka tetemes időt vesz igénybe, kéri az elnökség az előadókat, hogy a kiköldött ivateket f. évi ápril 2-ig okvetlen küldjék vissza, mert a későbbben érkező ivatek a statisztikai munkálatokat gátolván, nem vehető figyelembe.

A kereskedők Otthona rendez évi közgyűlést má délelőtt fél 11 órakor tartja saját helyiségében.

Műkedvelők színháza. E hét szombatján, 5-ikén, adják elő műkedvelők **Nagy** Endre komédiáját **A miniszterelnököt**, a színműirodalom ezt a szatirikus és mulatságos színdarabját. A kiváló és jó crókból álló műkedvelő társaság a darabból naponta tart próbákat **Balázs** Sándor főreális tanár rendezése mellett és már megállapítható, hogy a siker minden tekintetben, ugy az erkölcsiben, mint az anyagiakban, páratlan lesz. A rendező Nőegylet az osztály jövedelmét a városi szegények felszegélyezésére fordítja, s így társadalmunk bizonyára készséggel fogja u a rendezők, mint a műkedvelők fáradságát tömeges megjelenésével honorálni. — A műkedvelői előadás helyairai a következők: páholy 8 K, oldal és támlásszék 2-40, kórszék 1-60, földszinti álló 80 f, diákjegy 60 f, karzati üő 80 f, karzati álló 40 f. Jegyek Székely Dénes könyvkereskedésében jegyezhetők elő.

Az orsz. munkás nyugdíj és rokkantegylet székelyudvarhelyi fiókjá évi rendez közgyűlést április 6-ikán délután 3 órakor tartja meg az áll. elemi iskola termében. Az elnökség ez uton is kéri a tagokat, hogy a közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

A nagy kukoriczadij. Az elmúlt év rossz időjárása annyira tönkre tette az ország kukoriczatermesztését, hogy a gyenge minőség miatt az első országos kukoriczakiállítás is elhalasztották egy évre. Ez okból a fővárosban élő székelyek „Péterfy Asetal” társasága sem adhatta ki nagydíjait. A múlt évi 123 pályázó közül egy sem birt kiállításra alkalmas csövet természetni. A székelyföldi kukoriczavetőmög javítására és a termés fokozására irányuló két nagydíjat újra kitűzi, melyre a 10-16 éves székely fiuk pályázhatnak sajáttermesztésű kukoriczacsövekkel. A nagydíj két nyertesét a „Péterfy Asetal” társaság az Első Országos Kukoriczakiállítás alkalmával 8 napra Budapestre viszi és mint veddégét mindennel ellátja. Tudni valók: 1. A pályázó csakis 10-16 éves székely földműves fiu lehet. 2. Egy középsőből 5 (öt) nél kevesebb nem pályázhat. 3. A tanító egyszerű levélben kéri az ingyenes vetőmagot és megnevezi a pályázó fiukat. Levélcíme: Péterfy Tamás író. Budapest, IX., Köztelek.

Erdély s a tengerpart. A nyári menetrend szerint május elsőjével Erdély is új gyorsvonatot kap. Az új gyorsvonat **Budapest és Marosvásárhely** között Czegléd, Szolnok, Székelykocsárdon keresztül fog közlekedni a Budapest-nyugati pályaudvarról 10 óra 50 perczok indul s Marosvásárhelyre érkezik délelőtt 11 óra 24 perczok, Marosvásárhelyről iadul 5 órakor délután a Budapest-nyugati pályaudvarra érkezik 6 óra 50 perczok reggel. Ehhez a vonathoz csatlakozik majd az új **nagyvárád—fiumei** gyorsvonat s ezzel **Fiume** s a tengerpart Nagyvárral és **Erdélylyel** egyenes gyorsvonat összeköttetést kap.

A poruljárt vereskedő címzelmé márcz. 16-iki lapszámunkban megjelent közleményre vonatkozólag annak közlésére kértünk föl, hogy az abban megirt mulatságban Barocq Ferencz nem vett részt, s neve csak tévedésből került a rendőrség által felvett jegyzőkönyvbe.

Az orvovilág egyhangu véleménye, hogy manapság a gyermektáplálás csak úgy lesz tökéletesen végrehajtva, ha az elválasztás pillanatától kezdve a gyermekek Phosphatine Falioressel lesznek táplálva. E kiváló tápszer értéke megbecsülhetetlen, a gyermekeket a fogzás nehéz időszakán zavartalanul segíti keresztül és a fejlődés birtosításánál elsősorban szerepet játszik. Nemcsak csecsemők, de serdülő gyermekek is szedik a Phosphatine Faliorest, mert a leghatásosabb tápláló anyagokat tartalmazza.

Uj egyiptomi cigaretták. A Queen és a Tanagra egyiptomi cigarettafajok a hivatalos lap jelentése szerint márczius elsejétől kezdve kerültek forgalomba. A Queen szivarka ára: 100 darab 15 korona, 25 darab 3 korona 75 fill. A Tanagra szivarka ára: 100 darab 14 korona, 25 darab 3 korona 50 fill. Ezeknek a szivarkafajtáknak forgalomba hozatalával egyidejűleg a Nestor Gianclia gyárából származó King, valamint a Societé Anonyme Le Khediwa laurens E. alexandria csegg gyárából származó Hors Concours elnevezésű szivarkafajtákat a forgalomból kivonták.

Készkerült merénylők. Hirt adtunk arról a merénylőről, melyet ismeretlen tettosek Nagyalambfalva községénél a vonat ellen intéztek. E hó 20-ikán este történt, hogy a galambfalvi állomásról elinduló vonat mozdonya egy nagy zökkenés után hatalmast ütözött. Az éber mozdonyvezető azonnal ellengőzt adott gépének s az így megállított vonat kísérő személyzete aztán felbáborodással látta, hogy a sín pár közé 30—40 kilós kődarabok vannak elhelyezve, melyek a vonatot föltétlenül kiborították volna. A bevezetett széleskörű és kitartó nyomozás, melyet husvét vasárnapján ejtett meg a kereszturi csendőrmester, kiderítette, hogy a könnyen végzetessé válható merényletet László Márton és két társa, 15—16 éves suhancok követték el — tréfából.

Nyilvános elszámolás és köszönet. A következő elszámolás közlésére kértünk föl:

A szombatfalvi cigány analfabeták — akiknek vizsgálja vármegyénk lelkes tanfelügyelője elnöksége alatt és igen sok érdeklődő jelenlétében folyó hó 9 én, a róm. kath. iskola helyiségében tartatott meg — vizsgái megjutalmazásához adomány fillérekkel alattirtak voltak szivesek hozzájárulni: Az „Udvarhelyi vármegyei Népevelési Egyesület“ 20 K, Ugron Ákos 10 K, Pál István 5 K, Kristófné, Ferenczi Anna, Dr. Pál Ernőné, Barabás András, N. J., Dézsi Lajos, Székely János, Barra Albert, Véberné, Biró Istvánné, X., Barcsay, Nagy Kálmán, özv. Heitz Vilmosné, Fernengel Frigyes, Jakab Antal, Sebesi János és Horváth Károlyné 1—1 K, S. J., Simó János, Dr. Imre Domokosné és Sóvéné 60—60 fill., N. N., Dobay János, Pék Mariska, Pál Jánosné, Haázné és Heim Pál 50—50 fill., Flórián Bogdáné, Demeter János, Cs. J., Dézsi Istvánné, Csátó, Róaler és Gábor, Haáb és Heitz, Tamás Balázs, Deák Lajos, Györfy Ferencné, Ferencz Lajosné és 10 N. N. 40—40 fill., Gál Vilma, Fridrigerné, Pfaffenhuber Bella, Székely Dénes, N. N., Orbán Dénes és Biró Ferencné 30—30 fill., Barkóczy Albert, Gáspár József, L. G., Olvashatatlán, L., Sándor Gergely, ifj. Sándor Gergely, Sándor Albert, Tartasfalviné, Hajdó János, M. K., Papp Dénes, Elekcs Viktor, Csiki Lőrincz és 10 N. N. 20—20 fill., Dobay József, Mihalovics Sándor, Ferenczi Elekne, Fischer F., Barabás N. és 8 N. N. 10—10 fillért. A gyűjtést Barabás Eszter és Barabás Ilona voltak szivesek eszközölni. A begyűlt összegből 6—6 rend férfi és női ruha lett előállítva 75 K 60 fillér értékben, amelyek a vizsgálat befejeztével az Országos Közművelődési Tanács értékes jutalom könyveivel együtt osztattak ki a tanfolyamon részt vett érdemesebb cigányok nagy örmére. Fogadják a nemeszivi adakozók a haladás, a kultúra oltárára tett adományaikért úgy a magam, valamint a társadalom ezen legutolsói nevében a nyilvánosság terén is hálás köszönetemet. Gál Mihály, kántor-tanító.

A keresek és iparkamara, mint lapunknak írják, 28-ikán a kamara székházában tartotta harmadik vitaestélyét, melyen *Aschenbrenner* József felső kereskedelmi iskolai tanár „A Székelyföld iparosításának feltételei“ czimen értekezett. Előadásának rövid vázlata, illetve a fölölelt problémák menete következő volt: az ipar átalakító hatása. Az ipar lehetőségének tényezői: nyersanyag, hajtó erő (természetes, mesterséges), munkaerő, piac, forgalmi eszközök. A Székelyföld ipar-

rosítása a fonti négy tényező figyelembe vételével: faipar, mőipar, agyagipar, kőipar, vasipar, vegyészeti ipar (földgáz), textilipar fejlesztése. A Balkán, mint piac: falpari termékekre, egyszerűbb mezőgazdasági eszközökre, gépekre, durvább textilipari cikkekre, tarifális kedvezmények. A monarchia mint piac: vegyészeti termékekre (műtrágya). Az egyes iparok a gyár- és kisipar (házi, otthonipar) szempontjából.

Udvarhely megye iparfejlesztő bizottsága április hó 2-ikán délután 4 órakor Ugron János főispán elnökletével ülést tart, melyen a miniszteri biztos elé terjesztendő ügyek lesznek megtárgyalva.

A sorozás. Az udvarhelyi járásban a sorozást 26-ikán fejezték be. A felhívott 840 egyénből távolmaradt 253, az ujonczjutaléka besoroztak 200-at, a póttartalékba 11-et. *Székelyudvarhely városnál* a sorozás 27-ikén történt meg. Felhiva volt 190, távol maradt 65, besoroztak 19-et, ami mindenesetre igen szomorú eredmény.

Községi téglagyárak. Ujabbán mind több és több község létesít téglagyárat, amely saját üzemében dolgozik. Néhány év alatt egész hosszú sora létesült az ilyen községi üzemeknek és minduntalan újabb alapításáról kerülnek hírek forgalomba. Ez a jelenség annál feltűnőbb, hogy a téglagyári üzem nem igen alkalmas altarisztikus tendenciák itápolására, de meg nem is olyan természetű közüzemegylet elégít ki, mint a csatornázás, világítás, vízvezeték stb. A téglagyárakat alapító községek elhatározásában többnyire nem is annyira az összlakosság érdekei, mint inkább financiai szempontok a döntők. Elsősorban tagadatlan a városoknak az a törekvése, hogy háztartásukban az egyesüly biztosítására meglehetősen állandó védelmezősegu üzemeket tartsanak; másfelől pedig a város fejlesztésének egyik legerősebb és leghatásosabb eszköze, ha az építkezési kedvet olcsó építőanyaggal — főleg téglával — lehet fokozni. Magyarországon ezidő szerint 32 községi téglagyár van.

Egy szabadságolás körül. Székelyudvarhely város képviselőtestületének a mult héten tartott közgyűléséről hozott tudósításunk, a szabadságolási kérések felemlítése roudén, *Rápolti* Károly leváltárnok kérésének elintézéséről tévesen olyan formán emlékezett meg, hogy a közgyűlés a kért hat havi szabadságidő helyett, három hónapig engedélyez, melynek elteltével nyugdíjazását tartozik kérni. A vonatkozó közgyűlési határozat szerint a szabadságidő leteltével a szabadságolt leváltárnok, — ki betegségét laikus szemmel is megállapíthatólag a pártlatul álló alkalmatlan hivatalos helyiségben szerezte — nem nyugdíjazását tartozik kérni, csupán csak egészségének helyreállítást tartozik igazolni.

Tanításügyi beszédek czimvel *Pál* István székelyudvarhelyi csp-plebános, apát-kanonok, az ordélyi róm. kath. státus igazgatótanácsának ny. előadója 10 iv terjedelemben nagy 8-ad rétt alakban bocsátotta közre azon beszédeit, melyeket miut előadó a státus giun. tanáregyesület kongresszusain a tanáregyesület működési irányzatára vonatkozólag, különböző helyeken elmondott. A nagyszabású munkát a státus tanárai egyesületének ajánlva, bevezető részében meleghaugon vesz bucsut az egyesülettől, melynek vezetése és irányításában egy emberöltőt töltött s lelkének kincseit, tudásának gazdag tárházát áldozatul hozta Erdélyi kath. közepoktatásáért. Tizennégy fejezetben közli a tanári egyesület kongresszusain elhangzott, többnyire a kath. tanügyfejlődésére vonatkozó, magvas eszmékben gazdag, irányító beszédeit, melyhez az ordélyi kath. tanügyi lapok hasábjain

megjelent 15 irodalmi, önálló tanügyi kérdéseket tárgyzó cikkeket sorozta, végül pedig mint kerületi főesperes és egyházmegyei tanfelügyelő a kath. tanítóegyesületben és más gyermeknevelési ügyekben tartott 14 értekezésével zárta munkáját. Ez az újabb munka is valódi tükre *Pál* István apát-kanonok fényes szellemi nagyságának, tartalmas, munkás életének. Komoly egéneknek szól, azoknak, kik a középkortatás szolgálatában állva teljesítenek nagy és értékes tevékenységet a nemzeti nevelésügynek és akik példát, lelkesedést, irányítást nyerhetnek belőle nehéz munkájukban.

Jóváhagyott alapsabály. Kecskisfalud község alsó részében a mult év őszén alakult meg a földmivélgazdák szövetsége, melynek alapsabályait a m. kir. földmivélsügyi miniszter a napokban hagyta jóvá. Az uj gardakör szabályszerű működését tehát megkezdeheti.

Szesz-monopolium készül? Mint a „Magyar Pénzügy“ értesül, úgy a magyar, mint az osztrák pénzügyminiszteriumban tanulmányok és elemunkálatok folynak a szeszkereskedelmi, illetve szeszforgalmi monopolium behozatala tárgyában. A monopolium az összes szesz italokkal való kereskedés állami rezseiben való lebonyolítását ölelné fel. Ilyen monopolium Oroszországban és Svájcban áll fenn. Oroszországban a monopolium mintegy 700 millió rubelt juttat az államkincstárnak. Nálunk ebből a forrásból 120—130, Ausztriában pedig 200 millió uj jövedelme volna az államnak. A monopolium behozatalát a két kormány az uj kiegyezés keretében 1917-re kontemplálja.

(Egy kis gimnázista naplójából.)

A tavasz igen szép évszak, sokkal szebb, mint a nyár, ősz és tél és a többivel mind. A tavasz a kártyában a zöld dísznö, de ebből csak a zöld igaz, mert minden ilyenkor már nincs, az utolsót januárban öltök le, igen sok zairja volt.

A tavasz igen szép évszak, mert ha nem esik az eső, akkor nincs sár és akkor sokat lehet sétálni. Különösen ha a nap olyan igen nagyon gyönyörű szépen süt, mint éppen máma is ilyenkor az emberek sietnek kibujni házaikból és kimennek a zölde, de vigyáznak, hogy bele ne lépjenek, mert még nedves. Városunkban legkönnyebben ki lehet menni a zölde a vasúti síneken, ahol azért is jó sétálni, mert tornázással van egybekötve, tudniillik sokat kell ugrálni a talpfákon, de a papa, aki jó nevelőncsaz függetlenségi párti, azt mondja, hogy ezt ábitattal kell csinálni, mert ezek a talpfák még a koalíció idejéből valók. Ha az ember kiért a zölde, akkor lehet csak igazán élvezni a tavaszt, a madarak dalolnak, a fák röggyeznek, az emberek megnak és kedve támad dalolni és röggyezni. Itt kúnn a zöldeben lehet azonkívül felismeroi a tavasznak azt a jó tulajdonságát, hogy felébreszti a szerelmet. Én ezt még nem tapasztaltam, de a Stoczek Pali (ismétlő) már próbálta és azt mondja, hogy nagyon jó, majd engem is meg tanít rá.

Ja igaz, azt még nem is mondtam, a tavaszt onnan lehet tudni, hogy megjött, hogy ilyenkor a papa azt kiáltja: itt a tavasz! és elrohban a kávéházba és megiszik öt pohár sört és két sóseperczet, egyet letagad. A tavaszt még onnan is lehet tudni, hogy megjött, hogy ilyenkor a mama is azt kiáltja: itt a tavasz! és ő is elrohban és vesz egy kalapot a boltba és hitelbe. A tavasznak mindenki örül, így például a kis gyermekek, akik ilyenkor szoktak megészletni és nagyon sokat sírnak. De örül a tavasznak a favágó is, mert most már nem kell neki fá vágni és a teli keresztéből vesz magának Pesten egy sarokbászt. De viszont örülnek a tavasznak a mükedvelők is, mert egész nap nyugodtan otthon ülhetnek és így megtanulják a szerepüket, hogy az előadásban a sugó egészen bereked. A vendéglős csak délielőt szereti a tavaszt, mert ilyenkor az emberek sört isznak, de délután már nem szoroti, mert ilyenkor a vendégek sétálnak, fene a pofájukat.

Én magam is nagyon szeretem a tavaszt, mert már közel van a nyárhöz. Mert hiába, szép évszak a tavasz, de azért a legszebb évszak a nyári vakáció. Tisztelettel

Pikk.

Nem lesz többé nedves lakás! :: Nem lesz többé nedves pincze!

mert a „BIBER“ abszolút vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vízállásos helyiségek tökéletes szárazzát teltét.

„BIBER“-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést. megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítás kérdését is.

Prospektust, használati utalítást s minden egyéb felvilágosítást készséggel ad

a „BIBER-MŰVEK“ egyedárusítója: Papp-Zakor Endre vaakereskedő Székelyudvarhely.

x Pesti Hírlap, a második évfolyam első közzétételére hívja fel a magyar olvasókönözöket. A Pesti Hírlap ma az ország elismert legjobbját, legelterjedtebb és legbővebb tartalmu napilapja. Peldányásai ma 120 és 140 ezer közt váltakozik (vasárnaponként egyes elárúsításra 20—25 ezerrel több); ily elterjedtséget és ily példány-számot még a legelőcsöbbs boulevard-lapok sem értek el nálunk. Hirdetése is azért van legbővebb, mert hirdetni csak a legelterjedtebb, legnépszerűbb lapban érdemes. A Pesti Hírlap tartalma napról-napra legbővebb és legváltozatosabb, minden más napilapot felülmúl. Egy egy vasárnapi számában 5—6 tárczát és elbeszélést közöl, a leggazdagabb hír- és vegyesrovat mellett. Ily tartalomhőszögnek példáját napilapnál nemcsak hazánkban, de egész Európában sem találhatjuk. A Pesti Hírlap munkatársai közé számítjuk korunk legjobb nevű és legnépszerűbb íróit. A Pesti Hírlap előfizetői „Az Érdekes Újság” című, gazdag tartalom, pompás kiállítású, képes hetilapot és a Divat Salon című kitűnő divatlapot együtt rendelheti meg. A Pesti Hírlap előfizetési ára április hóra 2 kor. 40 fillér, április—május két hóra 4 kor. 80 fillér, április—június negyedére 7 korona. A Divat Szalonnal együtt negyedévre 9 korona 50 fillér. Az Érdekes Újsággal együtt negyedévre 9 K. 50. A Pesti Hírlap kiadóhivatala, hova az előfizetést legcélszerűbb postautalvánnyal beküldeni, Budapest, V., Váci-körút 78. szám alatt van.

x A „Vasárnapi Újság” márczius 38-iki száma nagy-számu és igen szép aktuális képet közöl a görög királyi családról, a tattersali állatkertéről, az új dunai személyhajókról, Hédervári Kont budai hájáról, a Skodra hajóról, mely miatt konfliktusunk volt Montenegróval, a virágkiállításról stb. Feltűnő szép képosorokat Márton Ferencz asztély rajzai, magyar csifrasűrők képei (dr. Gyurffy István cik-kével), a hőkorakból való rajzok produkciói. Szépirodalmi olvasmányok: Kvassey Ede regénye, Vargha Gyula műfordító, Oláh Gábor és Rédei Tivadar versei, Majthényi György novellája, egy érdekes francia regény. Egyéb közlemények: Klapka tábornok 1866-iki legióbárdja s a rendes betti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Répa Néplap” a legelőcsöbbs újság a magyar nép számára, félévre két korona 50 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

A városi közbirtokosság f. hó 24-ikén Hlatky Miklós elnökle mellett megtartotta évi rendes közgyűlést. A jegyző jelentése szerint a birtokossági tanács meglette azon intézkedéseket, a melyek egyfelől a legelőrongálások megszüntetése, másfelől azok javítása végett szükségesek voltak, ez utóbbihoz a kirendeltség 130 koronával járult. A conversio: vagyis a budapesti hazai első takarékpénztárnál elhelyezve volt, 1912. évi szept. 17-ig 55.480 koronát kitevő összegnek magyar koronajáradék-kötvény vásárlására fordítása által 64.400 K értékű kötvény vétett, mely ezen összegnek 1912. év második felére járó kamatával gyarapodott. Ez által a birtokosság 10 évvel hamarabb jut a várossal a regulo összegre nézve kötött szerződés szerinti 300.000 koronához, a város pedig 10 évvel hamarabb szabadul fel az évenkénti 4000 K fizetésének kötelezettsége alól, a mi kerekben 40.000 K megtakarítást jelent. A birtokosság ingatlan vagyonát a régebben szerzett Sándor-féle kert, s az újonnan vásárolt Vas- és Macskási-féle terület képezi. Az 1912. évi pénztári számadás 8969 K 40 fill. bevétellel, 8116 K 89 fill. kiadással és 852 K 52 fill. pénztári maradvánnyal elfogadottat. Azon indítványt, hogy az utadó pótlékba csak azon házak házosztály és házbér adója részesíttessék melyek már 1904. évben felépítve és adóval megróva voltak, egyhangus helybenhagyta a közgyűlés. Hlatky Miklósnak az elnöki állásról való lemondása nem fogadottat el, sőt arra kérte a közgyűlés, hogy azon közhasznu tevékenységét, a melyet a birtokosság javára kifejtett, érvényesítse tovább is. Az elnök a közgyűlési kérését teljesítette.

Vasuti fuvarkezdőszemély gazdáknak.
A keresk. minisztérium kiterjesztette a vasuti fuvarkezdőszemélyt hazai állomásokra szállítandó buza, zab, árpa és tengori vetőmag küldeményekre is. Udvarhelyvármegyei gazdák az erdélyrezi Kirendeltség udvarhelymegyei megbízottjához (Székelyudvarhely) fordulhatnak igazoló bázcsakért. Jelenl kell a vetőmag nemét, mennyiségét, a feladó állomás nevét, az átvető és leadó állomás nevét.

Szakvélemények a növényi tejről. Ismertettük, hogy Dr. Riegler Gusztáv egyetemi tanár tisztán növényi anyagokból a természetes tehéntejnek megfelelő tejet állított elő. A növénytejjel Dr. Jancsó Miklós a belgyógyászati klinikán, Dr. Generich Gusztáv az áll. gyermekmenhelyen, Dr. Lechner Károly az elmeorvosintézetben, a fel-találó az egyetemi klinikán végeztek buzamosabb időn át kísérletet. A kísérlet eredményeképp kimondották, hogy ugy a gyógykezelték, mint az egészségesek általában véve súlygyarapodást értek el s a használat ideje alatt semmi nemű emésztési zavar észlelhető nem volt. Dr. Generich a kísérletet tovább végzi, hogy a növényi tejjel a fiatal csecsemők elejétől kezdve táplálhatók-e.

Állatgősségügy a vármegyében talán soha se volt kedvezőbb, mint most ahogyan áll. A földmivélelőügyi miniszter jelentése szerint 2 féle állatbetegség van a vármegyében és pedig veazott-ség Szederjesen, rübkör Székelyzentkirály és Tí-bód községekben.

A világ gabonatermésének mérlege.
A m. kir. földmivélelőügyi miniszter most adta ki a világ 1912. évi gabonatermésének eredményéről szóló jelentését. Termett buza 1,115 86 millió mé-termásza; az 1911. évinél több 155 26 millió mm.-val. Rozs 503 14 millió mm.; az 1911. évinél több 48 72 millió mm.-val. Árpa 404 61 millió mm.; több az 1911. évinél 49 97 millió métermáz-szával. Zab 756 17 millió mm.; az 1911. évinél több 187 29 millió métermázszával és tengori ter-mett 1,195 05 millió mm.; az 1911. évinél több 292 59 millió mm.-val. Összes termék volt 3,974 83, az 1911. évben 3,241 00, 1910 ban 3,566 87, 1909-ben 3 510 96, 1908 ban 3,165 80 millió mé-termásza gaboná.

Feloldó szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. P. Ia könyvnyomda.

Tanonczok felvétele.

Budapesti Láng gépgyárba 14 és 15 éves jól fejlett, egészséges 6 fiu az öntődebe felvétetik. Jelentkezni lehet Csomor József urnál, Helyt.

Joghallygató, vagy kezdő ügyvéd-jelölt alkalmazást nyer Dr. Pál Ernő ügyvédnél.

Eladó ház. Kossuth-n. 25. sz. a. egyemeletes ház telek-kei együtt szabad kéz-től azonnal eladó. Értekezni Szöbi R. úri szabó terme Márosvásárhely.

55—31913. vbtó.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közbírré teszi, hogy a szegedi kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. III. 95/2 sz. végzése következtében Dr. Kőrösi Ignác ügyvéd által képviselt Márter Ármín javára 143 K 30 f. s jár. erejéig 1913. évi márcz. hó 1-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 975 K-ra becsült következő ingóságok, u. m. butorok, szőnyegek és szekerek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 203 számú végzése folytán 143 K. 30 f. tőkekövetelés, ennek 1912. évi okt. hó 25 ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 57 K. 80 fillérben bíróság már megállapított költségck erejéig. Sz.-udvarhelyen végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1913. április 12-ik napjának d. u. 4 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el foguak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra ki elégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Székelyudvarhely, 1913. évi márcz 25-én.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Feltűnő olcsó árak!

6 szem. élkező készlet	15	X-161 feljebb
12 szem. élkező készlet	30	„ „
6 szem. teás készlet	7	„ „
6 szem. kávés készlet	7	„ „
Mosdókészletek	10	„ „
Függő lámpák	5	„ „
6 szem. vízes készlet	3	„ „

Valamint itt föl nem sorolható mindenemű tőveg, porcellán. lámpa, képek, tükörök, házi és vendéglői berendezések, sport- és utazócikkkek, chinacziut-árnk és gyerek-játékok olcsó árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégnél

Székelyudvarhelyen.

Villamos izzótetek: Fémzálas 2 kor. Széuszálas 70 fillér.

Szám: 181—1913. véghr.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közbírré teszi, hogy a budapesti keresk. és váltó kir. törvényeszk 1912. évi 171775 számú végzése következtében Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Bergaunds Mechanika Forkatads Aktiebolagot javára 10691 K 40 fill. a jár. erejéig 1913. évi január hó 25-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 3000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: benzinnmotor és csep-lőgépp nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a székelyudvarhelyi kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 28. számú végzése folytán 10691 K 40 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 15 napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 340 K 18 fillérben bíróság már megállapított költségck erejéig, Kecskéfaludon, végrehajtást szenvedő lakásán és Kis Mózes telkén leendő megtartására 1913. évi április hó 5-ik napjának d. e. 8 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el foguak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Székelyudvarhely, 1913. márcz. 20.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Csak 50 kor.

I garnitur elegáns ebédőkészlet az alábbi összeállításban:

36	darab	lapos tányér
12	„	mély tányér
12	„	csemegés tányér
2	„	loves csésze
2	„	mártás csésze
2	„	mártás csésze alj
2	„	pecsenyés tál
2	„	kompótos tál
2	„	zöldes tál
2	„	tészta tál
2	„	sótartó

Finomabb ebédőkészletek, teás, kávés, feketés készletek és üvegaruk nagyválasztékban legelőcsöbbs árban kaphatók

Márk Testvérek

kereskedésben (Deák-tér 14. szám)

Eternit pala a jelenkor legkötelesebb tetőfedőanyaga.
Eternit pala mőkő rendkívül szilárd, ruganyos, csekély súlyu, fagymentes, tűzbiztos és vihartálló.
Eternit pala évek óta használatban van mint tetőfedőanyag mindenütt, még a legkedvezőtlenebb éghajlati viszonyok között is fényesen bevált ott is, hol más tetőfedőanyaggal semmi kép sem lehetett boldogulni.
Eternit pala könnyűségénél fogva kiválóan alkalmas szalma, bádog, kátránylemez tetők átfedésére, mert nem igényel erősebb tetőszerkezetet.
Eternit pala fedések javításmentesek. Jelenként ny szigetelésénél fogva nyáron hűvösebb más fedésnél s ezért gazdasági épületek fedésére is rendkívül alkalmas.
Eternit pala fedéseket elvállal:

Jakobovits Arthur fiókja
 Iroda: RIEMER K. GUSZTÁV urnál
 Székelyudvarhely Árpád-utca 17. szám.
 és szívesen szolgál tetőfelrakozak beküldésé-
 ellenében díjmentesen külföldi utazással.

Szám: 3122—913. tkvi.

Árverési hirdetés.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Nagy Zsigmond székelyudvarhelyi lakos végrehajtatónak Sorbán Endre és társai székelyudvarhelyi lakos végrehajttat szennvedő elleni 2375 K 92 f. tőke követelés, s ennek 1912. évi október hó 30. napjától járó 6% kamatai, s még a jelen kérésért 59 K 30 fillérben megállapított, valamint a még felmerülhető költségek kielégítése végett a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a fenyédi I. R. 1039 sztjkvben A + 276 hrsz. kert 35 K. II. fenyédi I. R. 19 sztjkvben A + 32 hrsz. kert 80 K, 443, 444 hrsz. udvar és szántó 418 K, 518, 519 hrsz. szántó és legelő 12 K. III. fenyédi 651 sztjkvben foglalt közös erdő és legelőbeli 2818/323452 ed rész jutalék 10 K kikiáltási árban és pedig 19 sztjkvben C. 13. alatt Sorbán Károlyné javára bekebelezett haszonélvezeti jog fontartása nélkül jószágteutonként az 1913 évi május hó 26-ik napjának d. o. 9 órájkor Fenyéd községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy övedékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárat két egyenlő részben, és pedig az első részletet az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a második részletet ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt az 1881. évi 39625. I. M. szám alatt a bírói letétek kezelése tárgyában kiadott igazságügyminiszteri rendeletben meghatározott módozatok mellett a székelyudvarhelyi m. kir. adóhivatalhoz mint letételhivatalhoz befizetni.

A kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1913. márcz. 9-én.

Mihály János, s. k., kir. tsvzki bíró.

Olcso és alkalmi árak tavaszi ujdonságokban
Hirsch Rudolf divatüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. szám.

Elegánsan **férfiöltönyök** bel és külföldi szabott di szövetekből selyem és sersel bérelve:
 X. 16, 20, 26, 30, 35, 40, 45, 50, 52, 64.

Ujdonság felállókban dubl és angolszövetek
 X. 16, 20, 26, 32, 35, 40, 44, 50, 54, 60.

Finom és tartós fin iskoláöltönyök 6 éves-től 16 évesig.
 X. 5, 8, 11, 14, 16, 18, 21, 24, 26, 30.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását és támogatását kéri kiváló tisztelettel

Női tavaszi kabát ujdonság
 Xor. 14, 18, 20, 24, 29, 32, 38, 40, 44, 48, 55 és feljebb.

Pongyolák creton, delén, posztó, etaminból
 5, 9, 11, 16, 20, 24, 26, 28, 31, 35, 40, 45

Nagyválaszték tartós férfi és női fehérneműek, cipők és mindennemű divatcikkekben.

HIRSCH RUDOLF.

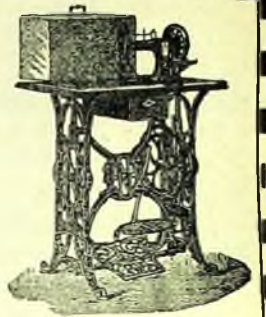
Első varrógépraktár!

Dus választéku s a legkiválóbb készítményű

**varrógépek, disztár-
 gyak, vadászfegyverek**

elsőgyártmányu szakmába vágó jól berendezett vas-kereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése
 Székelyudvarhelyt. Fióküzlet: Székelykeresztúr.

Sz. 1824—912. tkvi.

Árverési hirdetés.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Keul Lubács vajdahunyadi lakos végrehajttatónak Czebe Aladár végrehajttat szennvedő elleni 9147 K 05 fill. tőke követelés s. jár. iránti végrehajttatási ügyében az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a

parajdi 622 sz. tjkvben A + 1721/1 1721/2 hrsz. fabáz és kaszáló 1624 K, 1729 hrsz. kaszáló 4 K kikiáltási árban az 1913. évi április hó 22-ik napjának d. o. 10 órájkor Parajd községhezánál megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy övedékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényték mint telexkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1913. február hó 10-én.

Mihály János, kir. tsvzki bíró.

Szolid és pontos kiszolgálás.
 GYÖNYÖRŰ, MARADANDÓ ÉRTÉKŰ ARANY és EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAK
 beszerezhetők

ISZÁKOVIT BERNÁT MŰRÁS ES ÉKSZERESZNÉL
 Székelyudvarhelyt, Deák-tér 12. sz. (Pénzügyi palota mellett)

hol a legjobb és legzebb kivitelben kaphatók eredeti OMEGA, SCHAFFHAUSEN és CHRONOMETRE inga és zsebórák, arany és ezüst ékezők, gyűrűk, nyakékek, láncok, briliáns gyűrűk és fűgők. Ezüst és alpacca disztárgyak. Ezüst evőeszközök, domborművek, jardinierek, állványok, komposz tálok, kávé és teadékszettek.

Szemüvegek és mindenféle optikai szerek.
 Mindenféle javításokat elvállalok és azonnal pontosan eszközök. Kockázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

1878 óta! Mindonütt bevált híres, közkedvelt minden létező házi szert felülmul.

A VALÓDI CENTIFOLIA-KENŐCS ereje és hatása:

(szelött ugynevezett csodakenőcs)

Magadályos s megasztat vérmegeadót. Uperációtól lesz fölszabadul. Hátról szoptatás szűrés, tej megindítására s emlí megkezdésére alkalmas. Orvócsa s bármilyen elavult bántalmaknál, sebés és feltört lábaknál, sebeknél, dagadt lábknál, csontszűrésnél, lárd-, szék-, légy, vágott, szűrés szűrésnél, légyes sebek elárvollatására mint: bog, szálka, por, sors, tűbe stb. mindenféle daganatnál, fehélynél, hirtőrségnél, barokkbanál, képrődséknél, épp így ráknál továbbí fűrgedél vagy rethődségnél, minden által feltört lábknál, bármely égedet sebnél, elfagyott testrészeknél, hosszú betegségekkel előforduló fölfehérségnél, vérkezeséknél, fölfollyásnál, valamint kipállás ellen gyermekknél stb. kiváló és biztos gyógyhatás. Két dobozról kisebb rendelés nem lesz szállítva. Beszállítás utánvált, vagy a pénz előzetes behűlésére ellenében. Két légyel ára K 300. Nagyobb rendelésnél jelentékeny árcsökkentés. Budapestben kapható Török József gyógyszerárban s a legtöbb gyógyszerárban. Nagyban kapható Thalmeier és Seltz, Kochmeister utódai és Radanovite Testvérek drogeriájában Budapest. — Ahol nincs írathat ott rendeljenk.

Allein echter Balsam aus der Schutlergerl-Apparat von A Thierry in Pragada bei Reibitz-Sauerbrunn.

THIERRY A. Orangyal-gyógyszertárától Prograda, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Tungstram drótlámpa

huzzott dróttal. Elpusztíthatatlan! Egyedüli magyar izzólámpa! Kapható: a villamos telepnél.

Turul-czipők

Leginkább ajánlható
cikkeink:

- Női félcipő 7.80
chevreaubőrből
- Női füzös 9.50
chevreaubőrből
- Férfi füzös 10.-
boxbőrből
- Férfi füzös 11.-
chevreaubőrből

20.000 pár heti gyártás.

tarthatóságuk és finom kivitelük
által napról-napra kelendőbbek.

Turul-czipőgyár részv.-t.

a monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár:

Székelyudvarhelyt

Kossuth-utca 9. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

130 fiókraktár bel- és külföldön.

Hirdetmény.

A medeséri unitárius egyházközség tornyának ujrifestése tárgyában a versenytárgyalás meghosszabbították **1913. április 20.** napjáig, s vállalkozók szabályszerű ajánlataikat, április hó 19. napjáig beadhatják Székelykeresztúron az Unitárius esperesi hivatalhoz.

Medeséren 1913. márczius 28.

Az egyházközség.

forduljanak azon városi tanácsok és előjárások, melyek kifogástalan minőségű

Sétányfákat

és Diszcserjéket

jutányosan óhajtának beszerezni és kérjenek arajánlatot és diszárjegyzéket

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőültetvénytelepek

Szőlőbirtokosok

különös figyelmébe!

Ha Forhinnal permetez,

Rézkepporral poroz és

Bagollal öli a szőlőmolyt:

- I - szőr kevesebb a gond.
- II - szőr kevesebb a munka.
- III - szőr kevesebb a munkabér!

mert FORHIN a sokszorta megjavított bordól keverék és számtalan köszönő- és elismerő levél tanúsága szerint mindenütt a legnagyobb megelégedéssel használják. A

Forhin

Gyümölcskertészek használnak saját érdekükben CALIFORNIAI LÉT a gyümölcsrovarok elleni védekezésére, ROVARFOGÓ OLVET az összes kártékony rovarok elfogására, LARINAT a rovarok elleni nyári védekezésére, LAURIL, KARBOLINUMOT a rovarok elleni téli védekezésére, LAKRIL-OLTOVÁSZT az olványok nemeseítésére, ICHNEUMINT a zsonga virágok permétezésére, NICOTIN QUASSIAKIVONATOT faiskolák permétezésére, TOPOMORT mezei egerek pusztítására, PAMPILT rovarok és darazsak elfogására. Tessék mindezen cikkekről kimerítő leírást és használati utasítást kérni, melyet ingyen és bérmentve küld az ösz-

szes érdeklődőknek a **FORHIN szőlőpermetezői gyárgyár** Budapest, VI. Váci-ut 93. v. Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhely.

Eladó háztelkek.

A Fürdő-utcában, a Tábor-utcában, Solymosi- és Bálint-utcák olytatásában háztelkek

észletfizetésre ölenint 3-8 koronáig eladók.

Felvilágosítást ad: **Simó Mátyás** Székelyudvarhely, Bethlen-u.

Kallotta-e már?

Egész világ beszél róla,
— hogy az eredeti

Pfaff varrógépek

utólerhetetlen minőségű könnyű, zajtalan varrása és harisnya-foltozásra egyformán alkalmasak. Egyedárusítása és fiókraktár. Egyben felhívom a n. é. közönség b. figyelmét jól berendezett **Vas-, szerszám- és konyhafelszerelési** üzletemre, melyekből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi árban számítom. — Szíves pártfogást kér mély tisztelettel

ENGLER JÓZSEF

A Kremenezky

Metallum

fémszálas izzólámpa
nem törékeny
és sokáig ég.

Kapható:
Márk Testvérek
fűszer és csemegeüzletében
Székelyudvarhelyen.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu **PORTLAND CEMENTET** ajánl olcsó áron a
PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSÓ
(Kugler és Társai.)
Itt helyben kapható: Rösler és Gábor cézgnél.